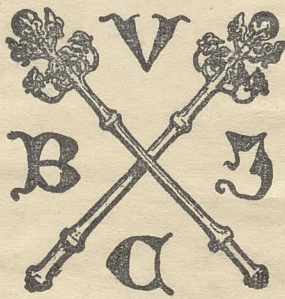

his u
z Ap
o Sa
u

z
o Sa
u

84022

III

Mag. St.
Druk.

Spis materji w tej ksiázce znajdujących się

1. Obrar Bazyli i pseudo-patrysty.
2. Czy nie wodne, ale trwałe
3. Deliracyja
4. Kosa Machelberga
5. Trzy noty inne
6. Deliracyja Bosty
7. Sześć not
8. Bulla papieżka po polsku i po łacinie
9. Dwie noty inne
10. Kopia listu urzędowego Kommissarza pruskiego Gortke
11. Kosa D. Engeströma
12. Ofiara Stanisława nycenckiego na powiększenie i utrzymanie ud trawionych
13. Ja lepiej trzymam o brodu
14. Fragment Biblii Sargowickiej
15. Głos teraz próba myśli
16. Do Stanisława Matakowickiego o dzień obchodu imiennym
17. List Dzikana Winnickiego do pp. Stanisława i Sreńskiego Bostkiego
18. Wymarcenie czasu na przyjęcie Delegacji
19. Najjaśniejszemu Stanisławowi Augustowi p. narzemu mitosiuwemu
20. Kopia listu pp. Potockich Krasniewickiej do Sreńskiego Bostkiego
21. Merwanie magistratu miasta wolnego Wiszowa
22. Wierni z Kościoła rzymskiego 37 maja
23. Wierni z Kościoła rzymskiego 37 maja nad mochałami p. J. Kosińskiego
24. Wierni do Kosińskiego
25. Głos pp. Gommolinickiego propagatora Kościuskiego
26. Owiadczenie Stanisława Prątkowickiego do Morwedeta biskupa
27. Głos Jego Królewskiej M. C. dnia 21. maja 1792 r.

84022

III

Dokt. Rodnicki

3106 37/38

(39)

M O W A
JASNIE WIELMOZNEGO JMCI XIĘDZA
A D A M A
KRASINSKIEGO

BISKUPA KAMIENIECKIEGO
PRZY ODDANIU OD DEPUTACTI
PROIEKTU POPRAWY RZĄDU KRAIOWEGO
NA SESSYI SEYMOWEY

Dnia 17. Grudnia Roku 1789.

M I A N A.

NAYIASNIESZY PANIE

Prześwietne Rzepltey Skonf. Stany!

Niechay mi się godzi, ponowić zdanie moje, które przy powitaniu Prześwietnych Stanow, przełożyłem, że nie dotyc na tym, wywrocic szkodliwe Prawa, ręką przemocy napisane, ale zaraz należy, na tych obalinach, wystawic Formę stałego Rządu.

Mówilem, że żadna Potencya, niemoże z Narodem, bez Rządu i Praw Kardynalnych zawierać wzajemnych obowiazkow.

Dzień dzisiejszy, jest świadkiem tego przezemnie ostrzeżenia, kiedy spzytające Nam Potencye, chcą wiedziec: jakie po zburzeniu ostatnich związkow z Rosyją obralśmy Prawidła Rządu Politycznego; ktoreby razem, Naszą niewzruszoną Exystencyą, i wzajemnie przyrzeczoną, Alliantom Naszymo obowiazki mogły zabezpieczyc.

W żadnym Kraiu Europy, Rząd dla postronnych Potencyi, niemoże byc Tajemnicą, i owzem wszystkie Gabinety, powinny o nim wiedziec, ażeby do wzajemnych między sobą czynności, równą z niego umiały brać proporcycą.

Zawsze Bęspieczęństwo Rządu, jest bęspieczęństwem Negocyci. Dla czego nigdy Polska, od trzechset Lat, niemogła zjednać z żadną Potencyą, alliancyi wspolney obrony, że zawsze dla częstej odmiany, o nietrwałość Rządu swojego, bywała podeyrzana.

Przypomniemy sobie; że w przeciągu wieku Naszego, potargaliśmy nayıpierwey, wszystkie ogniwa, Świętobliwych Ustaw, które przedtym każdego Obywatela, wiązały do posłuszeństwa, ale nie mogąc wstrzymać rozhukaney woli, i ambicyi ludzkiej, osadziliśmy na tym miejscu, obrzydliwą Anarchią, na którym, Prawo powinno było odbierać hołd, i ofiarę.

W takim odęcie zostając, dopiero poznaliśmy: że cała Polska, stałaby się była postacią, i podobieństwem do jedney kniei drapieżnych zwierząt; gdzie słabszy uciekać musi, aby go mocniejszy niepożarł.

Dla czego, chcąc się wydobyć z Anarchii, a niemogąc się wrocić, ani skleić dawnego Rządu, z Praw Kraiowych na wiory porąbanych, popełniliśmy nayıwiększy błąd, przeciwko zdrowey polityce, wzywając Sąsiedzkiej Potencyi, ażeby nam sposób Administracyi Kraiowej, pod opieką nie praktykowaney nigdzie Gwarancyi, przepisała.

Odsyłam to, do świeżej każdego pamięci. A wracam się, do zapytania sprzyjających nam Potencyi, żądających wiedzieć: iaki teraz postawieni w nowey postaci, po zrzuceniu iarzyna dependencyi, kształt Rządu Kraiowego obraliśmy?

Nietrzeba tey kwestyi tłumaczyć zbyteczną ciekawością. Każda Potencya, powinna znać dobrze Kray, z którym traktuje. Ponieważ podług opisu wszystkich Statystów, cała polityka, nie jest nic innego, tylko: *znaiomość Interessow Państw Zagranicznych, i ostropne z Interessami Kraiu swojego kombinowanie.*

Pytam się więc: kto potrafi kombinować Interessa swoje, z Sąsiedzkiemi Interessami? kiedy ich nie zna, ani składu, ani natury.

Gdybyśmy byli tę polityczną ostrożność, w przymierzu z Rosyją zachowali, poznalibyśmy byli zaraz, że iak prędko Rosyja, zwinęła Interessa nasze na jeden kłębek z Interessami swojemi, tak przez to samo popłatanie Interessow, obrocila Nas w Prowincyą Moskiewską.

Dofyć jest przeczytać Artykuły Traktatu, aby iasnie poznać, że nam nie wolno było: ani aliancyi z nikim zawierac, ani Woyska powiększac, ani Podatkow stanowić, ani żadney wewnętrzney Ekonomiki odmieniać bez wyraźnego zezwolenia Potencyi Gwarantującey.

Ktoż takie warunki skombinować potrafi, z Interessami Naszemi? Niemiec wolności wzywania żadnego Allianta. Bydź zawsze słabym, przy szczupłym Woysku. Prosić zezwolenia, w nayımnieyzej części domowego rozrządzenia. Wszystko to razem więcej się zgadza z polityką wygurowanęy przemocy, a nizeli z Prawami Wolnego Narodu.

Nie na ten zapewne koniec, pytaią się Nas teraz, sprzyiające nam Potencye, o formę Rządu, aby nam, co do niego dyktować miały; ale żeby wiedziały, do kogo mają się udawać? gdyby im przychodziło czynić propozycye Handlu; lub inne iakowe związki, między Narodami praktykowane. Obawiając się, ażeby Seym we dwie lecie zwoływany, sześć tygodni, nie dłużej trwający, nie był momentem bardzo dalekim od perspektywy tych wspólnych zysków, ktoreby sobie Potencye Interflowane w Handlu, lub innych wzajemnych między sobą umowach, obiecywać mogły.

Takowe żądanie przyspieszyło rozkaz [Prześwietnych Stanow: ażeby Deputowani, do poprawy Formy Rządu, przynieśli pierwsze Zasady pracy swojej.

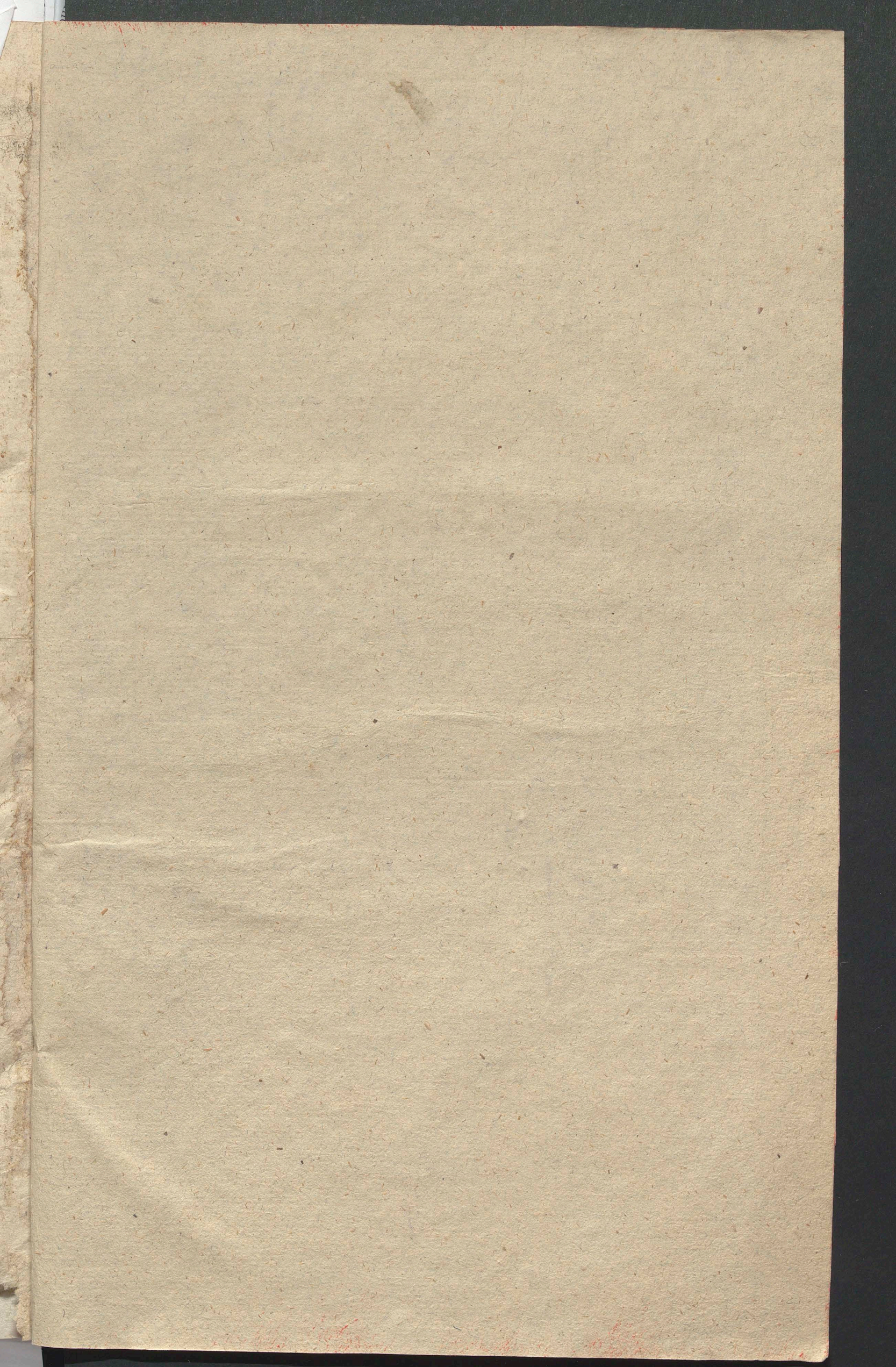
Dopełniając więc tę ich wolę, układ Dzieła naszego oddajemy do Łaski,

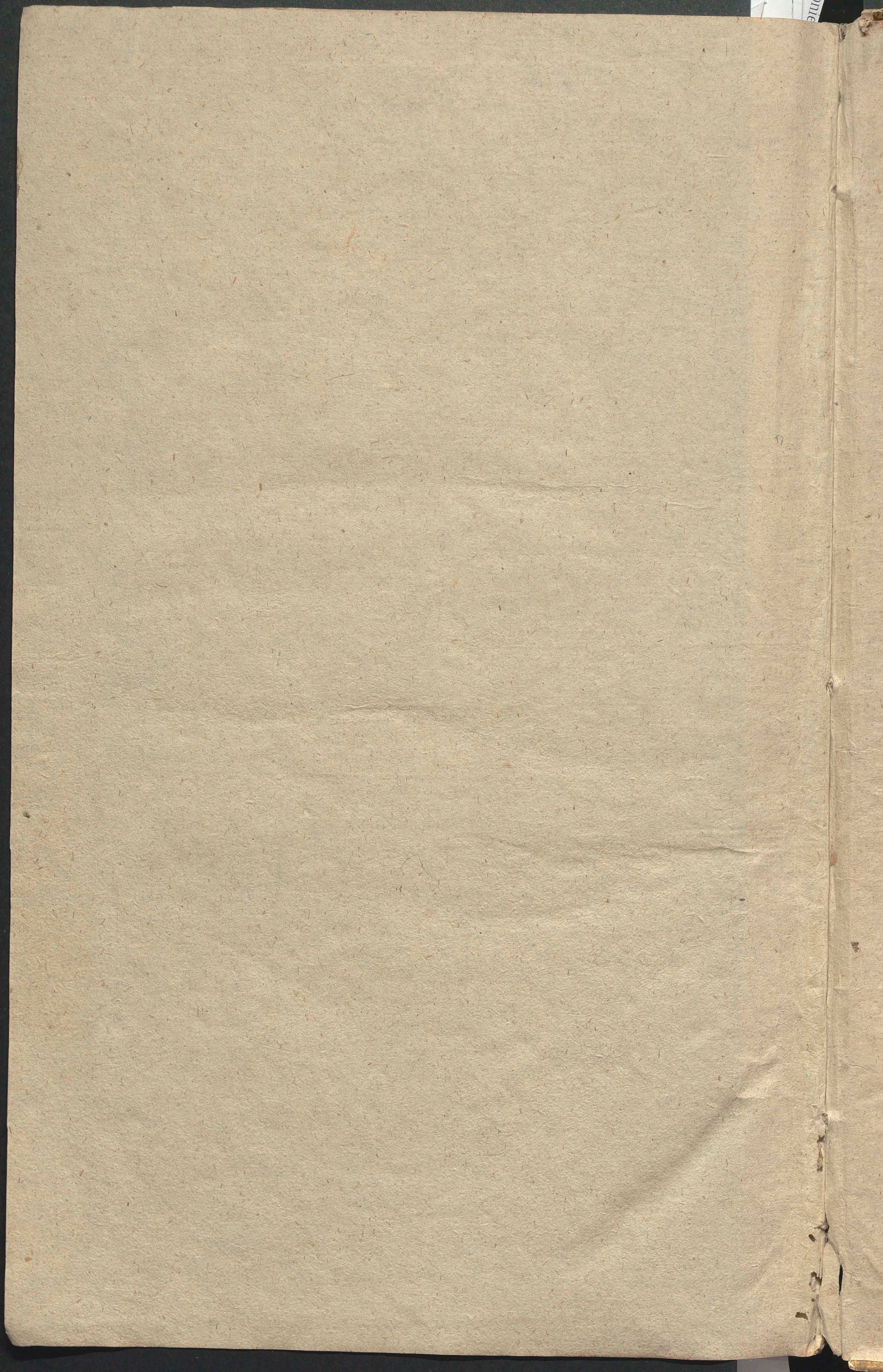

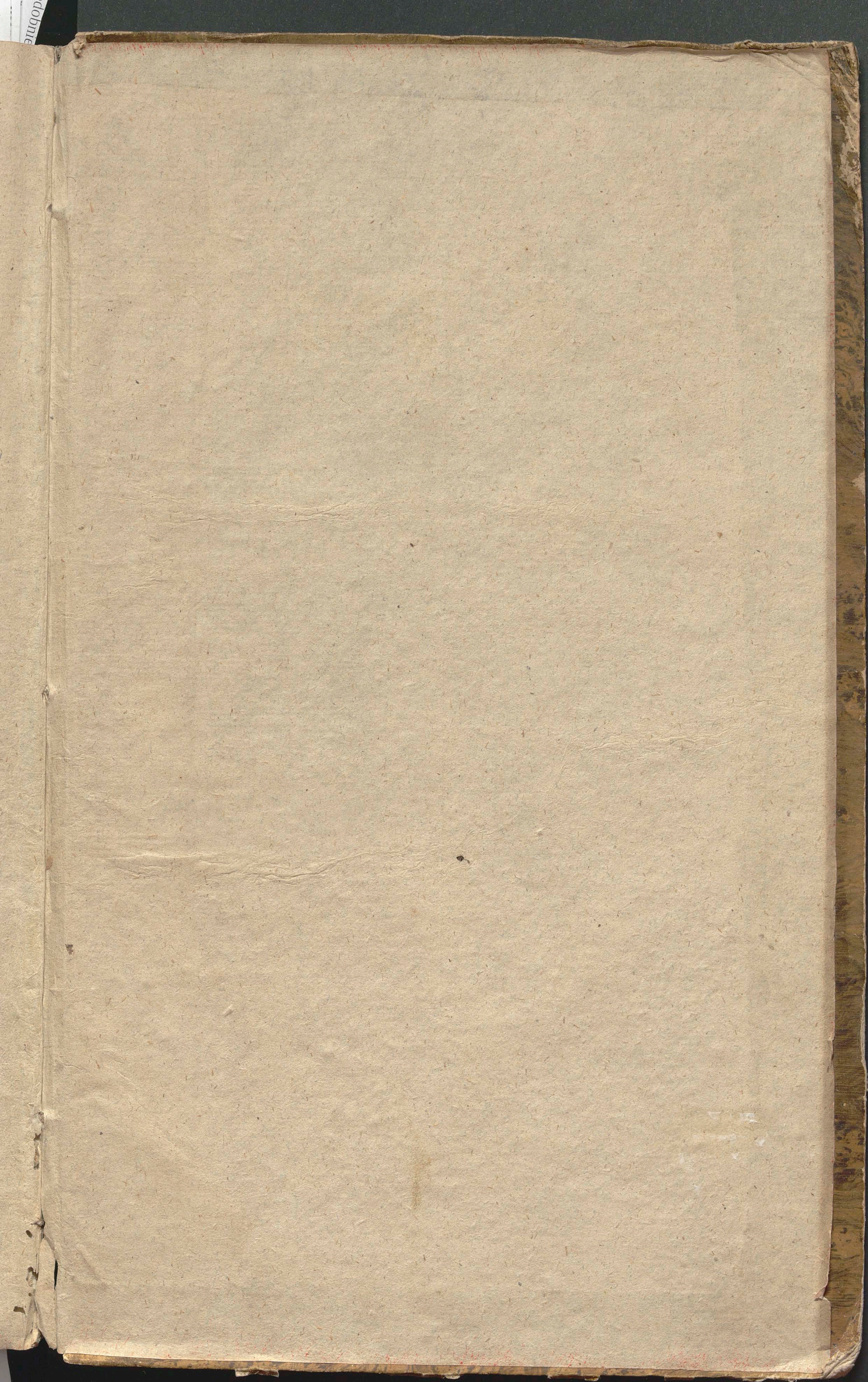
This is a... of the... of the...
 from... a long... of the...
 must... the... of the...
 psychology... of the...
 all... of the...
 we... of the...
 by... of the...
 which... of the...
 and... of the...
 also... of the...
 with... of the...
 in... of the...

В Директоръ Императорскаго Техническаго Вѣдомства
 Тимодеевъ

dobr

69.

ZBIOR
PISM
CZASOWYCH

8